

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. IV. Solvuntur objectiones,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

se gessit erga S. Iospphum ipsius conjugem; illi enim solum dedit dominium directum corporis sui, non autem dominium utile, sive pluri fructum sui corporis, quoad copulam, sed potius ex mutuo pacto sibi retinuit; unde non consentit explicitè in copulam carnalem, sed implicitè tantum, sicut actus implicitè continetur in potentia, ut loquitur S. Doctor supra relatus.

- 137 Confirmatur amplius: Qui cum expresso animo ingrediendi Religionem, ante consummatum matrimonium, contrahit, validè contrahit: At hic consensus explicitum in copulam habere non potest: Ergo ad valorem matrimonii non requiritur consensus expressus in copulam. Minor patet, qui enim contrahit expresso animo ingrediendi Religionem, contrahit cum intentione & voluntate servandi perpetuam castitatem, quæ intentio seu volitio, cum consensu expresso in copulam incompatibilis est. Major vero habetur cap. Commissum, de sponsalibus, ubi Alexander III. suadet cuidam mulieri, quæ iuramentum fidei cuidam sponderat, se illum intra biennium ducturam, & postea facti pœnitens, proposuerat Religionem ingredi, ut propter reverentiam iuramenti, prius matrimonium contrahat, & postea Religionem ingrediatur: At non potuit Pontifex suadere ut matrimonium invalidum faceret: Ergo qui cum expresso animo ingrediendi Religionem, ante consummatum matrimonium contrahit, validè contrahit.

Dico secundò, ad matrimonium, implicitum consensum in copulam ex parte contrahentis necessarium esse.

- 138 Probatur: Implicitus consensus in copulam ex parte contractus matrimonialis, essentialiter & valorem matrimonii necessarius est, ut docent Sanchez, Pontius, & Amicus, contra quos disputamus: Ergo requiritur etiam consensus saltem implicitus & remotus in copulam, ex parte contrahentis. Consequentia videtur manifestè fieri enim nequit, ut intentio seu tendentia necessaria essentialiter ex parte actus, non sit etiam necessaria ex parte agentis, prout illum exercentis; cum tendentia actus vitalis non sit alia quàm tendentia ipsiusmet agentis sese exercentis circa tale objectum.

- 139 Confirmatur. Impossibile est, quemquam contrahere matrimonium, & consentire absolute in contractum matrimoniale, nisi consentiat saltem implicitè in omne id quod tali contractui est essentialiter; Sed intentio implicita in copulam est essentialis contractui matrimonii, cum matrimonium naturà suà ordinetur ad proles procreationem, & copula sit necessarium mediū ad illam; unde Augustinus lib. 2. de moribus Manich. cap. 18. Nuptie (inquit) ut ipsa nuptiales tabula clamant, liberorum procreandorum causā, materem, feminamque coniungunt, &c. Ergo impossibile est, quemquam contrahere matrimonium, & in illud consentire absolute, absque eo quod consentiat implicitè saltem in copulam; subindeque hæc intentio, seu consensus implicitus, non solum est necessarius ex parte contractus, sed etiam ex parte ipsius contrahentis; imò videtur esse implicita in hoc quod dicunt Authores citati, nempe ad essentialiter & valorem matrimonii, necessarium quidem esse consensum implicitum in copulam, ex parte contractus matrimonialis, sed non ex parte ipsius contrahentis.

Obijcies primò contra primam conclusionem; Omnis contractus ad sui validitatem necessarius requirit expressum consensum in objectum circa quod primò versatur: Sed contractus matrimonialis primò & per se versatur circa copulam, cum per se primò & ex natura sua ordinetur ad proles procreationem, ad quam copula medium necessarium est: Ergo matrimonium ad sui validitatem consensum expressum in copulam necessarium requirit.

Respondeo primò, negando Majorem, ad id nullum enim contractum validè incurrendum necessarius est expressus consensus in rem circa quam contractus versatur, sed sufficit virtualis & implicitus; hic enim sufficit ad actum humanum, qualem requirunt negotia humana, ut valide peragantur. Constat id tum in eo qui intentionem habet contrahendi juxta leges & consuetudines loci, licet eas ignoret: tum in eo qui sacramentum conficit, sola intentione faciendo quod facit Ecclesia.

Respondeo secundò, data Majori, negando Minorem, objectum enim circa quod per se primò versatur contractus matrimonialis, non est ipsa copula carnalis, sed dominium in corpore conjugum in ordine ad illam; unde illa non explicite sed implicitè tantum continetur in objecto matrimonii, nempe sicut effectus in causa, & usus rei in dominio, seu potestate utendi, quæ ab actuali utroque separari potest; imò & conjuges ex mutuo consensu possunt sibi invicem dare dominium directum corporis sui, retinendo sibi dominium utile quoad utrumque copulam, sive ad tempus, sive in perpetuum, ut supra ostensum est.

Obijcies secundò cum Basilio Pontio contra secundam conclusionem: Non potest negari si nuptie interire, inter D. Virginem, & S. Ioseph, ut cum intercessisse matrimonium, illudque fuisse ab ea contractum, post emissam votum virginis: Sed tale matrimonium non potuit esse cum consensu in copulam ex parte contrahentis, alioquin B. Virgo peccasset contra votum; quia ut ait Augustinus in libro de bono viduitatis c. 8. & habetur in cap. Nuptiarum bonum, 17. quest. 1. post oblatam Deo virginis per votum, non solum nubere re ipsa, sed etiam velle nubere, damnable est: Ergo ad essentialiter & valorem matrimonii non requiritur consensus in copulam ex parte contrahentis, sed sufficit consensus implicitus ex parte ipsius contractus matrimonialis.

Respondeo primò, falsum esse quod in majori dicitur, vel supponitur, nempe B. Virginem antequam desponsaretur B. Ioseph, & cum illo iniret matrimonium, absolute virginisatem voluisse; siquidem, ut ait S. Thomas 3. part. quest. 28. art. 4. cum tempore legis scriptæ oportere generationi insistere tam mulieres, quàm viros, quia secundum carnis originem cultus Dei propagabatur, antequam ex illo populo Christus nasceretur, non poterat B. Virgo ita velle contrahere matrimonium, ut absolute excluderet consummationem ejus, atque adeo ut votum virginis absolute emitteret ante desponsationem, sed tantum sub conditione, si Deo placeret. Subdit tamen S. Doctor in resp. ad 1. quod post desponsationem innotuit ei hoc esse Deo acceptum, & consequenter quod absolute votum virginisatem.

tem, antequam ab Angelo annuntiaretur.

147 Respondeo secundo, datā Majori, negando Minorem, & ad probationem ei subjunctam dico, B. Virginem non peccasse contra votum castitatis, contrahendo matrimonium, quia divina revelatione certa erat nullum ex matrimonio virginitati suae præjudicium imminere, ut ait S. Thomas in 4. dist. 30. quæst. 2. art. 1. quæstio. 2. ad 3. cujus verba supra concludimus. Aliæ verò mulieres, quæ post votum nubere volunt, peccant contra fidem Deo datam, quia se exponunt evidenti periculo consummationis, danteque marito jus exigendi, tenenturque peccati reddere debitum, nisi ille voto contentus sit, aut simili obligatione sese obstringerit.

146 Obijciens tertio cum eo dem Authore: Ad essentiam matrimonii requiritur tantum, ut sit mutua animorum conjunctio, ad individuum vitæ societatem, cum diversitate sexû: Sed hoc votum reperiri potest in matrimonio contracto, sine ullo ordine & consensu in copulam ex parte contrahentis: Ergo ad essentiam & valorem matrimonii non requiritur consensus in copulam ex parte contrahentis. Major probatur, tum quia matrimonium sic definitur à Magistro tenentiarum: *Matrimonium est veri mulieris conjunctio maritalis inter legitimas personas, individuum vitæ societatem retinens.* In qua definitione nulla fit mentio de copula carnali, vel de ordine ad illam. Tum etiam, quia nihil cogit (inquit Pontus) ut asseramus, non posse esse in conjugio translationem domini corporum ad mutua obsequia utriusque sexû, sine ullo consensu in copulam ex parte ipsorum contrahentium; dominium enim distinguitur ab usu, potestque fieri contractus circa materiam domini, sine ullo ordine ad usum, imò etiam ullo profusus impedito, ut fusc antea declaravimus.

147 Respondeo primo, hoc argumentum nimis probare, & ex illo sequi quidem ex parte contractus necessarium esse consensum in copulam carnalem, sed sufficere consensum in conjunctionem animorum, & amabilem societatem in diverso sexu: quod si verum esset, non apparet cur jure naturali non posset esse matrimonium inter fratrem & sororem, aut patrem & filiam, seculo omni ordine ad copulam, & intra solum amicabilem conjunctione & societate animorum, quod absurdissimum est. Unde

148 Respondeo secundo, negando Majorem, ad matrimonium enim requiritur essentialiter, ut sit mutua conjunctio viri & feminae, in ordine ad procreationem prolis, subindeque in ordine ad carnalem copulam, quæ est medium necessarium ad illam, talisque ordo innuitur per participationem illam maritalis, in definitione matrimonii à Magistro positam. Unde si quis ordinem illum excluderet, non tunc juxta ad copulam ullam dante, matrimonium non contraheret, sed contractum diversæ omnino rationis iniret. Per quod patet ad primam probationem Majoris.

Ad secundam verò dico, quod licet dominium corporum quod tibi mutuo conjuges per matrimonium tradunt, ab usu eorum distinguitur, unumquodque ab altero separati possit, ex mutuo pacto inter conjuges, repugnat tamen illos in ejusmodi dominium conferre, quin implicite consentiant in copulam; cum tale dominium corporum matrimonio acquisitum, sit essentialiter jus ad copulam, & ipsa in eo, ut effectus in

Tom. P.

A causa continueatur, ut loquitur Sanctus Doctor supra relatus.

Ex dictis intelliges, quod licet matrimonium inter B. Virginem & S. Josephum celebratum, caruerit aliqua perfectione accidentali, nimirum copulâ conjugali, & jure expedito ad illam, fuit tamen perfectum substantialiter, cum nihil ei defuerit ex his quæ ad substantiam matrimonii requiruntur, nempe nec traditio corporum, nec dominium dictum ipsorum, quamvis ex mutuo consensu à dominio utili, quoad usum copulæ, in d. & a consensu explicito in illam, fuerit separatim, item in eo fuit indissolubilis conjunctio animorum, & fides conjugalis perfectissima servata, variaque conjugum obsequia sibi mutuo præstata. Præterea matrimonium illud in suo genere perfectissimum fuit, cum perfectissimè affectum fuerit finem ad quem à Deo fuit institutum, qui non fuit proles ex mutuo concubitu susceptio, sed proles Spiritus sancti operante in utero B. Virginis formata procreatio & educatio; nec non alius in mystici occultatio & pudicitia B. Virginis, ac fama, honoris, & integritas virginitatis conservatio & protectio; quod hæc hujus sanctissimi matrimonii præstantiam & dignitatem mirum in modum commendat; cum enim cætera matrimonia ad perdendam & delibendam virginitatem conjugum ordinentur, illud mirabili Dei dispensatione, ad eam conservandam & protegendam institutum fuit, quod bellissimè quidam, similitudine ulmi vineam obumbrans, & à solis ardoribus protegentis, expressit, addito hoc lemma: **PROTEGIT, NON PROCREDAT.** Adde potest, quod sicut vinum, quod, teste Apostolo, luxuria iacentium est, in Eucharistia sit virginis tatis germen & remedium contra luxuriam, unde & vinum germinans virginis, à Propheta appellata est matrem, quod est insensibilis virginitatis hostis, ejusque ruina & perditio, in mysterio incarnationis, & in castissimo Josephi & Mariæ connubio, virginitatis columnen, & integritatis protectio effectum est.

DISPUTATIO V.

De indissolubilitate Matrimonii.

Cum inter matrimonii proprietates, præcipua sit ejus indissolubilitas, & de illa variae ac celebres agitari soleant quæstiones, integram de illa visum est instituere disputationem, ut difficultates illas, eâ quâ par est diligentia & perspicuitate, articulis sequentibus resolvamus.
